

PANNON KULTÚRAKÖZÖSSÉG KUTATÓ- ÉS KÉPZŐKÖZPONT (PKKK)

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

A kiterjedt tudományos kutató–közlő–oktató szerepkör miatt, amit a ZMTE betölt, ezután úgy tekintünk egyesületünknek erre a tevékenységére, mint Pannon Kultúraközösség Kutató- és Képzőközpont, ami valójában már évek, évtizedek óta fennáll, s feladatait régóta végezzük, és most működési alapelveit mintegy utólag, ill. a jövőbeli még jobb hatékonyság érdekében az alábbiakban pontosítjuk, határozottan megfogalmazzuk.

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesületnek több tudományos kutatási munkacsoportja működik. Ezek eredményeit tudományos tanácskozásokon, találkozókön vitatja meg tagjai és más kutatók részvételével, és újabban elektronikus kiadványaiban teszi közzé, valamint a korábbi könyv alakú megjelenés szintén hozzáférhető már ekként. A tudományos munkát Tudományos Tanács hangolja össze. Az elért eredmények az egyesületnek olyan tudományos súlyt adnak régóta, hogy több külső intézményhez, célrendszerhez fűződő kapcsolattal tudtuk munkánk értelmét növelni. Így a ZMTE a magyar történelemoktatás tartalmi és módszertani megújítására fenntart egy történelemtanár-továbbképzési tanfolyamot, amelynek tananyaga oktatási segédkönyvben és az egyesület tudományos kiadványaiban foglaltatik, azaz folyamatosan bővül, s jelenleg mintegy távoktatási célra szolgál. Számtalan célzott együttes tevékenységet valósítottunk meg a Kárpát-medence sok-sok települési önkormányzatával, oktatási intézményével és magyar szervezetével, valamint hosszú távú együttműködési szerződést kötöttünk a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemmel és a Kodolányi János Főiskolával. Alkalmanként és hosszabb-rövidebb időre más külföldi és hazai országos és helyi szervezetekkel. A tudományos világban és a nemzeti tudat terén elért rangunkat mutatja, hogy a világ minden pontjáról keresik, s hogy kereshetik kiadványainkat, korábban még a felsőőri (oberwarti) Ungarischen Medien- und Informationszentrum (UMIZ) intézményvezetője jóvoltából és vendégeként, majd saját jogú honlapon (www.zmte.org) és az Országos Széchenyi Könyvtár (OSZK) Magyar Elektronikus Könyvtára (MEK) és Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázis (EPA) megjelenítésében. Ugyancsak jó mércénk, hogy az EU Descartes-díjára többször, mint alkalmasak, felterjesztettünk, bár megkapni nem tudjuk a díjat a svájci székhely miatt. A közelmúltban Árpád fejedelem-díjat kaptunk a Magyar Művészetért Díj Alapítványtól.

E rövid áttekintés nem tartalmazza minden összefüggő eredményünket, de indoklásnak elég alap lehet arra, hogy megalapítottunk tekintsük Pannon Kultú-

ráközösség Kutató- és Képzőközpont intézményünket már jó idő óta. Ennek alapszabály-szerű működési elvei értelemszerűen a ZMTE alapszabályából, küldetésnyilatkozatából következnek, és az alábbiakban részletezett feltételekkel, célokkal, szabályozással és szervezettel bíróként vehetjük, alapítója a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, irányítója a ZMTE Tudományos Tanácsa.

Az intézmény neve magyarul Pannon Kultúráközösség Kutató- és Képzőközpont (röviden: Pannon, vagy Pannon Központ), németül Pannonische Kulturgemeinschafts Forschungs- und Bildungszentrum, s további nyelvekre e két elnevezésből értelemszerűen fordítva.

Az intézmény székhelye Budapest, működési nyelve a magyar, ha más övezeti központok belépnek, az ottani nyelvek is.

Az intézmény fő működési területe a tágabb értelemben vett Pannónia (Történelmi Magyarország, ill. a Szent Korona országai), továbbá korlátozottabban valamennyi környező ország (Olaszország, Svájc, Franciaország, Németország, Lengyelország és a Balkán területén lévő államok). A továbbiakban a „pannon” jelzővel és a „Pannon-térség” kifejezéssel mindig erre utalunk.

Az intézmény a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület része, ha külön fenntartója szerveződik, az alapítványi formában képzelhető el, mint Pannon Kultúráközösség Kutató- és Képzőalap, németül Pannonische Kulturgemeinschafts Forschungs- und Bildungsfond. Ebben az esetben az alapítvány kuratóriumának tagjait és elnökét a Pannon Központ alapítója nevezi ki, és a kuratórium nevezi ki a központ vezetőit a budapesti és az övezeti székhelyekre.

Ezt az intézményünket is az Európai Szövetség (Unio) és a Pannon-térségi egyes országok jogi keretének megfelelően kívánjuk működtetni, de a kutatási eredmények tekintetében függetlenek vagyunk minden befolyástól, a józan ész, a tudomány és az egyetemes erkölcs talaján állva.

Az intézmény általános célja a pannon műveltség jellegének és történetének az ide vonatkozó tudományok módszertani eszközei és eredményei felhasználásával folytatott kutatása, azaz egyaránt kutatva és alkalmazva a történettudomány, a néprajz, a régészet, az embertan, a nyelvészet, stb. az őskortól napjainkig szóló eredményeit, ideértve a művészeti, tudományos és gazdasági kérdéseket is. Természetesen a Kárpát-medence és szűkebb-tágabb környezete történelemelőtti kutatása a régészeti műveltségek mentén történik, benne a földművelés és a fémművesség térségünket igen jellemző alakulásával, valamint az itteni ókor feltárásával és bemutatásával. A középkor első felének több hatalmi átrendeződése a térségben éppúgy érdekel bennünket, mint a középkor második felének hungarus tudatú alakulása, kereszténységet megújító élete. Az újkori sajátosságok és a legújabb kori törekvések, helyzetek és állapotok gyökereinek, alapvető mozgatóinak elfogulatlan feltárásától pedig azt várjuk, hogy hozzájárul az itteni történelmi sorsközösség általi testvérnépek boldogulásához.

Az intézmény célja konkrétan a Pannon-térség kultúráközi kutatásának támogatása, megszervezése, bonyolítása és az eredmények közkinccsá tétele a konferenciák, fesztiválok, események szervezésétől a kiadványok, könyvek és

elektronikus megjelenés kiadásán és terjesztésén át az iskolarendszerű és továbbképzésekig az óvodától a doktori iskoláig az alábbi értelemben:

- A kultúraközi jelleg jelenti a) a műveltségi és tudományos területek egységes szemléletét, egyesítését ugyanúgy, mint b) a különböző kulturális hagyományok, népi, nemzeti, nemzetiségi különbségek, alsóbb és felsőbb osztályok műveltségének feltárását, tisztelgetését, érvényesítését és összehasonlítását, összegzését.
- Kutatáson egyidejű és történeti (szinkron és diakron), azaz időszerű állapotok (horizontális) és eredet mélységi (vertikális) megközelítést értünk, a jelen és a múlt feltárását a legkülönbözőbb régiókban és tudományterületeken, és mindig a mában is érvényesség, hasznosíthatás igényével és törekvésével, alakjában.
- Támogatáson olyan részvétel vállalását értjük – személyek közreműködése, pénzügyi és anyagi, infrastrukturális támogatás, intézményi közreműködés – céljaink elérése érdekében, amelynek kivitelezését más intézmény valósítja meg, vagy más intézményre bízunk.
- Szervezésen a saját intézményi lehetőségek célratörő tervezését, felépítését, felhasználását, bővítését és ellenőrzését értjük, valamint a partnerintézményekkel való együttműködést.
- Az eredményeken a Pannon-térség múltbeli és jelenben is folyó eseményeinek, értékeinek tényekkel való feltárását, a korábbi téves beállítástól mentes szemlélet érvényesítését, megőrzését értjük, teljességre törekvéssel, sokoldalú vagy multidiszciplináris megközelítéssel, összefüggésekben való gondolkodással, irányok meghatározásával, jövőbeli folyamatok előrejelzésével, a térség tagjai számára, legyenek azok egyének s kisebb nagyobb közösségek, az eredmények kölcsönös megismerése és felhasználása lehetőségeinek biztosításával.
- Közkinccsé tételen az előző pont végén szereplőkön túl a nyilvánosságra hozás minden megfelelő eszközének igénybevételét értjük, valamint iskolarendszerű oktatást, lelki és érzelmi (mentálhigiénés), valamint erkölcsi nevelést és felnőtt- és továbbképzést, a távoktatást, valamint a tájékoztatás további, különösen elektronikus és multimédiás eszközeit, lehetőségeit.

A célokhoz vezető eszközök és a működési feltételek, valamint ezek biztosítása érdekében olyan szervezeti keretet építünk fel, amely később a térség övezetei szerint is tagolódhat, de először a magyarországi központból szervezett. E központ tehát nem régiót képvisel, hanem az egységes területen működik gyakorlati munkamegosztással, a hatékonyság érdekében.

A kutatási, tájékoztatási és képző szerep jelenleg főként e központ köré összpontosul, de a megvalósulás mindig kiterjedhet az egész egységes területre. Ha egy kezdeményezésnek sikere van, az átfogja az egészet, akármelyik központból indul majd. Az övezeti szervezetek tehát később szintén felállhatnak, ottani tagjaink révén máris úgy tekinthetünk rájuk, mint a központból való szervezés helyi segítőire.

Az esetlegesen a PKKK-hoz csatlakozó szervezetek kinyilvánítják, hogy egyetértenek a PKKK céljaival és módszereivel, valamint hogy annak megvalósulását a maguk eszközeivel segítik. Így ezeknek a szervezeteknek a közreműködése többféle módon és formában is megvalósulhat:

- szakemberek informálása, figyelmük felhívása a központ céljaira és tevékenységére,
- felhívásuk az azokban való részvételre,
- kiküldésük a központ szervezetei által megvalósítandó tervek végrehajtására,
- infrastruktúra, médiafelület rendelkezésre bocsátása,
- közös kiállítások, konferenciák, fesztiválok és más események rendezése,
- közös kutatások tervezése és elbonyolítása,
- közös kiadványok létrehozása és terjesztése.

A működésre és különböző célokra történő pályázás az EU-nál, az érintett országokban vagy harmadik országban, nemzetközi szervezeteknél.

Konkrét tartalmi feladatok típusai:

- kutatás, témafigyelés, tájékoztatás,
- kultúra közvetítés, folyóirat- és könyvkiadás, médiafelület,
- kiállítások, tudományos konferenciák és más rendezvények szervezése,
- nevelési programok, tanfolyamok, oktatás.

A kutatási tevékenység részletezése:

- nagyobb tájegységek, néprajzi egységek, övezetek és országok szerint,
- tudományágak és az életmód, élettevékenység fajtái szerint.

A témafigyelő tevékenység részletezése:

- az intézményi céloknak és feladatoknak megfelelően,
- saját adatbázis kialakítása,
- információ-szolgáltatás.

A kultúra közvetítő tevékenység részletezése:

- találkozók, kulturális bemutatkozások szervezése különböző kulturális műfajban,

- nyári egyetemek, időszaki fesztiválok szervezése,
- gyűjtemények létrehozása, kiállítása, vándorkiállítások,
- multimédiás feldolgozás és annak terjesztése.

A folyóirat- és könyvkiadás részletezése:

- a működési területet átfogó napilap, hetilap, tematikus folyóiratok,
- ugyanennek internetes honlapi változatai,
- információ áramlás megszervezése a különböző működési területek között,
- tájékoztatás további oktatási és kulturális intézmények, könyvtárak, múzeumok felé,
- könyvkiadás a kutatási eredményekből, értékes művek újrakiadása, pályázók segítése.

A tudományos konferenciarendezés részletezése:

- a kutatott régiókban és témákban,
- tematikus és átfogó konferenciák,
- két- és többnyelvűség, nyelvi gyakorlás,
- egy-egy hely, helység, látnivaló helyszínként kiemelése.

A rendezvényszervezés részletezése:

- egyedül,
- közösen a partner intézményekkel,
- helyi erők bevonásával,
- országos jelentőségű események,
- nemzetközi jelentőségű események.

Az iskolai oktatás részletezése:

- két tannyelvű oktatás megszervezése a nyelvi átmeneti területeken az óvodás kortól a tudományos fokozat eléréséig,
- a tudományokat egységben látó tantervű oktatás megszervezése a nemzeti tudományos színvonal emelésére,
- magas szintű vezetőképzés a jövőbeni nemzeti irányító szakemberek kiképzésének segítésére.

A tanfolyamok részletezése:

- a szükséges területeken a hosszútávú képzésünk eredményeinek jelentkezése előtt már szükséges azonnali tématerületeken és szakmákban megvalósítani felnőttképzés és továbbképzés alakjában,
- a különböző kulturális hagyományokkal, eredményekkel bíró országok egymás számára felhasználható tapasztalatait, példáit a többiek rendelkezésére kell bocsátani helyi tapasztalatszerzéssel és szakembercserével.

A nevelés részletezése:

- mentálhigiénés nevelés,
- nemzeti tudatra nevelés,
- a nemzetek közötti megértésre nevelés.

A mindezzel megvalósítható, a célkitűzéssel összhangban lévő eredmények:

- a kulturális kapcsolatok bővítése, mélyítése,
- a kulturális kutatások fokozása, kiterjesztése,
- a kulturális ismeretanyag bővítése, közkinccsé tétele,
- a kulturális emlékek megőrzésének elősegítése,
- a kulturális hagyományok ápolása, művelése, serkentése,
- a kulturális terület rangjának emelése,
- az általános műveltség emelése,
- az oktatási színvonal emelése,
- a tudományos kutatás naprakésszé tétele,
- a kulturális értékek emelésével ingatlanfejlesztés,
- a kulturális örökség ápolásával, elsajátításával turisztikai hasznosság,
- a tudásalapú társadalom elősegítése,
- az iskolázottság emelése,

- a nemzetközi kapcsolatok elmélyülése,
- a térség népeinek közeledése,
- az egyéni életutak gazdagodása,
- a helyi és övezeti szellemi tőke gyarapítása.

Az intézmény létrehozásának egyéb fontos tényezői:

- a térségben a kultúra ápolásának háttérbe szorulása, a magyarságot sújtó nyelvi tudást és nemzeti azonosságtudatot érintő rontások,
- a hibás modernségi folyamatok, ahol a távoli országok magyar menekültje szándékosan felejt el a magyar nyelvet és tudatot,
- a háborúk és szélsőséges mozgalmak örökségének felszámolása a térségi mindennapi és tudományos–kulturális együttélésben,
- a történelmi gyökerek ismeretének elhalványodása a térséget sújtó világ-hatalmi törekvések miatt,
- a tudományos kutatás lecsökkenése a térség gazdasági hanyatlása miatt,
- a kultúraközi értékek viszonylagosan alacsony ismerete, felhasználása a térségben,
- a kultúraközi műveltségű emberek könnyebben azonosulnak az emberiség előtt álló feladatokkal is,
- az egész intézmény eredményeinek viszonylag könnyen közkinccsé tételek lehetőségére a mai eszközök szintjén,
- a kölcsönös érdeklődést felkeltve előhívható értékek a térségi kapcsolatokban, együttműködésekben,
- valódi közeledés és megbékélés a térségben,
- a Pannon-térségi műveltségi alapok feltámasztásának előnyei.

Kápolnásnyék, 2013. augusztus 15.

Darai Lajos